

EXPUNERE DE MOTIVE

La 6 iulie 1999, la Ankara a fost semnat Acordul între România și Republica Turcia în domeniul securității sociale.

Odată cu exercitarea dreptului la libera circulație dintr-o țară în alta este foarte posibil ca la un moment dat să apară unul dintre riscurile sociale reglementate de legislația de securitate socială. Deoarece sistemele naționale de securitate socială conțin uneori prevederi care pot crea probleme cetățenilor străini, lucrători migranți sau turiști, este important ca legislația țării în care apare riscul să recunoască drepturile cetățeanului aflat în această situație și să i le acorde. În majoritatea sistemelor naționale se prevede că prestațiile de securitate socială sunt plătite numai persoanelor care au domiciliul pe teritoriul aceluia stat, sistemul putând fi discriminatoriu, direct sau indirect, cu cetățenii străini. Lucrătorii migranți pot chiar să-și piardă drepturile la pensie, alocații familiale sau alocații de șomaj. Problemele menționate se pot rezolva prin încheierea acordurilor bilaterale de securitate socială, realizându-se ceea ce adesea se numește coordonarea sistemelor de securitate socială.

Încheierea Acordului între România și Republica Turcia în domeniul securității sociale se înscrie în procesul pregătirii României de aderare la Uniunea Europeană, respectiv de implementare a Regulamentului (CEE) nr. 1408/71 referitor la aplicarea sistemelor de securitate socială angajaților, lucrătorilor independenți și membrilor familiilor acestora care se deplasează în interiorul comunității și a Regulamentului nr. 574/72 care stabilește modalitatea de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 1408/71, direct aplicabile după aderarea la Uniunea Europeană.

De asemenea, Acordul constituie o transpunere a prevederilor Cartei Sociale Europene Revizuite a Consiliului Europei, ratificată prin Legea nr. 74/1999, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 193 din 4 mai 1999, care prevede la art. 12 „Dreptul la securitate socială”, faptul că, în vederea exercitării efective a dreptului la securitate socială, părțile se angajează să ia măsuri, prin încheierea de acorduri bilaterale sau multilaterale corespunzătoare sau prin alte mijloace și sub rezerva condițiilor stipulate în aceste acorduri, pentru a asigura:

a) egalitatea de tratament între cetățenii fiecărei părți și cetățenii celorlalte părți, în ceea ce privește drepturile de securitate socială, inclusiv păstrarea avantajelor acordate de legislațiile de securitate socială, indiferent de deplasările pe care persoanele protejate le-ar putea efectua între teritoriile părților;

b) acordarea, menținerea și restabilirea drepturilor de securitate socială prin mijloace precum totalizarea perioadelor de asigurare sau de angajare, îndeplinite conform legislației fiecăreia dintre părți.

Turcia este una dintre țările cu care România are importante schimburi economice, cât și în domeniul forței de muncă. Schimburile comerciale dintre cele două state sunt foarte intense, Turcia reprezentând cel de-al șaselea partener

comercial al României. Conform unor estimări, pe teritoriul Republicii Turcia s-ar afla circa 400.000 de cetățeni români, iar în România s-ar afla circa 15.000 de cetățeni turci. Pentru protecția socială a cetățenilor români care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Turcia a fost negociat și semnat la 6 iulie 1999, la Ankara, Acordul între România și Republica Turcia în domeniul securității sociale.

Acordul reglementează acordarea indemnizațiilor pentru incapacitate de muncă determinată de boli obișnuite sau de accidente în afara muncii, de boli profesionale și accidente de muncă, prestațiilor pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă, indemnizațiilor de maternitate, indemnizațiilor pentru creșterea copilului și îngrijirea copilului bolnav, pensiilor pentru limită de vârstă, pensiilor de invaliditate, pensiilor de urmaș, ajutorului de deces, prestațiilor în natură reglementate prin Legea nr.145/1997 privind asigurările sociale de sănătate.

Acordul se va aplica persoanelor care intră sub incidența legislației uneia sau ambelor Părți Contractante, precum și urmașilor și membrilor de familie ai acestora, în măsura în care drepturile lor decurg de la aceste persoane.

Totodată, Acordul prevede egalitatea de tratament a persoanelor care au domiciliul pe teritoriul unei Părți Contractante, având aceleași drepturi și obligații prevăzute de legislația unei Părți Contractante, în aceleași condiții ca și proprii cetățenii.

Conform prevederilor Acordului, prestațiile acordate vor continua să fie plătite, chiar dacă beneficiarul are domiciliul pe teritoriul celeilalte Părți Contractante sau pe teritoriul unei terțe țări.

În ceea ce privește legislația aplicabilă, regula generală este că unei persoane i se aplică legislația statului unde aceasta desfășoară activitatea remunerată. Există prevederi speciale referitoare la legislația aplicabilă pentru diverse categorii de persoane: lucrătorii detașați, personalul întreprinderilor de transport internațional, echipajul navelor, membrii misiunilor diplomatice și consulare, fiind prevăzută și posibilitatea unor excepții de la aceste reguli.

Pentru acordarea prestațiilor de boală și maternitate, invaliditate, bătrânețe și urmaș, precum și a ajutoarelor de deces are loc totalizarea perioadelor de asigurare realizate pe teritoriul ambelor state, în măsura în care ele nu se suprapun.

Prin Acord sunt stabilite reguli referitoare la acordarea îngrijirilor medicale în caz de boală sau maternitate.

Instituția competentă va rambursa costul real aferent prestațiilor acordate, pentru fiecare caz, către instituția care furnizează prestațiile, cu excepția cheltuielilor administrative.

Pentru calculul prestațiilor de invaliditate, bătrânețe și urmaș se folosește principiul pro rata temporis, acordarea părții de prestație proporțională cu perioada de asigurare realizată conform legislației fiecărui stat contractant.

Ajutorul de deces se acordă conform legislației fiecărui stat contractant, iar în cazul în care există dreptul conform legislației ambelor state contractante, acesta se acordă conform legislației statului unde a survenit decesul, iar dacă decesul nu a

survenit pe teritoriul nici uneia dintre părți, de către instituția unde persoana a fost asigurată ultima dată înaintea decesului.

Acordul prevede și modalitatea de acordare a prestațiilor în caz de accident de muncă și boală profesională.

Persoanele care au suferit un accident de muncă sau au contactat o boală profesională când aveau domiciliul sau reședința pe teritoriul celeilalte Părți Contractante vor fi considerate supuse legislației acelei Părți pe teritoriul căreia își au domiciliul sau reședința și vor primi prestații pe cheltuiala instituției competente.

Controalele medicale pentru stabilirea gradului de invaliditate pentru persoanele care își au domiciliul sau reședința pe teritoriul unei Părți Contractante vor fi efectuate de către instituția locului de reședință sau domiciliu, la cererea și pe cheltuiala instituției competente.

Autoritățile competente vor stabili modalitățile de aplicare a Acordului printr-un Aranjament Administrativ.

Acordul stabilește aplicarea prevederilor legislației unui stat referitoare la scutirea integrală sau parțială de taxe de timbru, taxe consulare sau administrative pentru toate documentele prezentate pentru aplicarea Acordului, conform legislației celui alt stat contractant.

Totodată este stabilită o procedură de recunoaștere a hotărârilor cu titlu executoriu ale unei instanțe judecătorești a unui stat contractant cu privire la contribuțiile de securitate socială pe teritoriul celui alt stat contractant.

Plata prestațiilor poate fi efectuată în moneda statului contractant a cărei instituție competentă acordă prestațiile.

Acordul va intra în vigoare în prima zi a lunii ce urmează expirării unei perioade de trei luni de la data schimbului de instrumente prin care Părțile își vor notifica reciproc ratificarea acestuia.

Acordul are un termen de valabilitate de zece ani, putând fi prelungit cu noi perioade de zece ani. Fiecare Parte Contractantă poate să îl denunțe, cu începere din prima zi a următorului an calendaristic, printr-o notă adresată celeilalte Părți Contractante cu cel puțin trei luni înainte de sfârșitul anului calendaristic în curs.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care, în conformitate cu prevederile Legii nr.4/1991 privind încheierea și ratificarea tratatelor, vă rugăm să-l aprobați.

PRIM-MINISTRU

ADRIAN NĂSTASE